

(המשך מעמוד 81)

בדרך יותר אגרסיבית. באמצעות דחיפה חזקה בפה, שיש לו צורת מקור. הדולפינים הם בעלי-חיים אינטליגנטיים ביותר. רמת האינטליגנציה של דולפין שווה לזו של ילד פיקח בן חמש. ההבדל בין דולפין לליווייתן הוא בעיקר בגודל ובמיבנה הפיזיולוגי. לליווייתן רמת אינטליגנציה גבוהה ביותר, אולם הוא מוגבל בגלל גודלו וכובדו. הליווייתן, כמוהו כדולפין, אינו דג אלא יונק. מה שנוגע לליווייתנית בת השש, ביולי ג'ו, הרי אורכה הוא שלושה מטרים וחצי, ומשקלה חצי טון. ברבות הימים, הגיע

ברברה עם פריץ חיזוק חיובי

לאורך של ארבעה מטרים ויותר. ביולי ג'ו קרויה גם "רוצח מדומה". היא דומה מאוד לליווייתנים המסוכנים, שהם רוצחים אמיתיים, מסוגו של מובי דיק, למשל. אלא שלבילי ג'ו אין בטן לבנה. היא קטנה יותר, אינה בולעת דולפינים ואריותים אלא רק דגים.

הדולפינים והליווייתנים רגישים מאוד לכל מיני מחלות ולטסילים של המעינים, הלב והריאות. המאמנים מנסים להשמיד את הטיפילים האלה באמצעות תרופות. בנוי עלתה לרפא לפני כשנתים, מפילג' דלפיה שבארצות-הברית, שם למדה ארי-כיראלוגיה ימית באוניברסיטה. גם היא, ככרברה, חלמה לעבוד בדולפינריום ולאף בו דולפינים ואריותים. כיוון שגם היא גילתה עד מהרה שכל המישרות הללו כבר תפוסות מומן, בכל רחבי העולם, שמחה לשמוע על פתיחת הדולפינריום התל"א אביבי. קודם לכן עבדה כשנה וחצי ב"סבריה, בחקר אגמים ובזואולוגיה של ה"כינרת. יש הבדל עצום בין אילוף דולפינים לבין אילוף אריותים" אומרת בנוי, כיצד מתייחסת בנוי לעובדה, שהדולפינים משתמשו באינטליגנציה שלהם ל"תחנות טעלות יותר? על-ידי היא משיבה: "אמנם נכון שהדולפינים הם בעלי-חיים אינטליגנטיים, שאפשר וצריך להשתמש בהם למטרות מועילות יותר מאשר בידור. בצבא משתמשים בהם להצלת אנשים בלב ים. המאלף ג'ון אומר, שאפשר להיעזר בדולפינים לחיפושי נפט, מתחת לפני המים. הדולפין מבחין בעצמים מרחקים עצומים. הוא משתמש בסונר, שהוא מעין מכ"ם הממוקם בין הפה שלו לאפה, הקרוי מלון בגלל צורתו. הסונר שולח גלי-קול, בעזרתם מסוגלים הדולפינים לגלות את מיקומם המדויק של חפצים המצויים במרחק רב מאוד מהם.

הם מסוגלים להבחין, באמצעות גלי-הקול האלה, גם בצורות המדויקת של העצמים — אם הם עגולים או מרובעים, למשל. הדולפינים מסוגלים גם לדחות סירות ולהציל על-ידי-כך חיי-אדם. אנהנו, בדולפינריום, מציגים את חוכמתם של הדולפינים לקהל הרחב. זאת היא בעצם הפשרה עם העובדה, שהם בהווהם אצלנו גורם בידורי. בלשון של בני-אדם אפשר לומר שהדולפינים בדולפינריום עושים יחס-ציבור לבני מינם."

יורה גל

(המשך מעמוד 75)

לבני הוג: "מדינת-ישראל קיימת כבר יותר משלושים שנה, והרבה זוגות כבר מצאו עצמם במשך השנים הללו במצבכם. חוק שיפוט בתי-דין רבניים (נישואין וגני רושין), המסדיר את ענייני הנישואין והגני רושין של יהודים בישראל, נחקק ב-1953. ומאז עבדו כבר הרבה מוחות של בני-זוג ועורכי-דין על דרכים מחוכמות כדי לעקוף את החוק. הראשון שעשה זאת היה עורך-הדין הוותיק דויד גנור. הוא הזמין למישרדו את בני הוג, כהן וגורן שה, והערך להם טכס נישואין יהודי לכל דבר. הבעל מסר לאשה את הטבעת, שהיא, שווה פרטות לפי ההלכה היהודית, אמר לה את המילים, הרי את מקודשת לי כדת ומולדתנו, בנוכחות שני עדים שהוזמנו למקום במיוחד כנדרש בהלכה היהודית. אלא שמישהו הזהיר את מישרד-הפנים, ש עומדים לערוך חתונה כזו, ובדיוק בעת הטכס הגיעו למקום שלושה שוטרים להזיז את המשתתפים שהם עוברים עבירה."

המשפך ירדני וסיפר: "העניין הגיע לערכאות, ובית-המשפט העליון פסק כי הגברת בוסליק נשואה לאדון כהן כדין, כיוון שהנישואין ביניהם נערכו לפי הלכה, אמנם העדים שהזמין עורך-הדין במיוחד למטרת הנישואין נמצאו פסולים על-ידי בית-המשפט, שכן ידעו כי באו למטרה פסולה בעיני הדין היהודית, אבל השוטרים שהיו במקום ולא התכוונו לקחת חלק בטכס האסור, לא היו עדים פסולים, ובגללם אושרו הנישואין, כיוון שהם היו העדים הכשרים הנדרשים לנישואין. כך שאם אדם רוצים להינשא בנישור אין כאלה, עליכם רק לדאוג שהעדים יימצאו במקום במקרה, ולא יבואו במיור חד לקחת חלק בטכס דתי אסור. ואז, אם תמלאו את כל דקדוקי הטכס ותגישו על כך תצהיר למישרד-הפנים, או שתבקשו מבית-המשפט מחוץ פסק-דין הצהרתי שאתם נשואים, ירשמו בתעודת-הזהות שלכם כי אתם נשואים כדת משה וישראל, לכל דבר. וחולו עליכם החוקים החדשים על כל יהודי בשווי במדינה, ואם חלה וחלילה תחליטו להתגרש, יהיה עליכם לעבור טכס גירושין מלא בבית-הדין הירדני, אותו בית-דין שסירב לחתן אתכם."

הדתיים ניצלו

את החוק לרעה

גנ" אמר חיים, "בואי נשמע את יתר האפשרויות, זה ממש מעניין אותי." ירדני המשיך בהרצאתו: "אם דווקא מתחשק לכם להתחנן בנישואין אז רחיים, אפשר לסדר גם את זה. אמנם לא בישראל, אבל בכמה וכמה ארצות. אז יכול להיות די זול, וזה אפילו לא מטר בכך. וכאשר תחזרו בישראל עם תעודת נישואין מארץ זרה, תוכרו במשרד-הפנים כזוג נשוי לכל דבר. אלא שהרבנות, בבוא העת, אולי לא תכיר בנישואין אלה."

רגע, רגע, אמר חיים, "כאן ביבלת אותי קצת, אם מישרד-הפנים מכיר בנישואים אלה, הכיזד לא תכיר בהם הרבנות? ומה המשמעות של זה, שנהיה קצת נשואים וקצת לא?"

כאן אנהנו נכנסים לאחד השטחים הר מסובכים ביותר במשפט. מדינת-ישראל קבעה כי הדין האישי החל על אזרחיה הוא הדין הדתי. כלומר, נישואין גירור שין של יהודי ידוניים אך ורק על-ידי הרבנות, לפי ההלכה היהודית. בתיה-הדין השרעיים מחילים את החוק הדתי המוסלמי על מוסלמים, וכך הדבר גם לגבי העדות הנוצריות למיניהן.

אולם מדינת-ישראל חייבת, לפי החוק הבינלאומי, להכיר בנישואין שנערכו ליהודים כדין בארצות-זרות. וכך יתכן שמדינת-ישראל, עובדי מישרד-הפנים ובתי-המשפט החילוניים, הדנים לפי המישפט הבינלאומי, תכיר בתוקפם של נישואין אזרחיים שנערכו במדינה זרה; אך בתי-הדין הדתיים של מדינת-ישראל, הדנים אך ורק לפי הדין-הדתי, ואינם מכירים ב"מישפט הבינלאומי, לא יכירו באותם נישואין עצמם."

ושאין תוקף חוקי ההלכה ואין כפייה דתית ולא אנטי-דתית". אבל אף ממשלה לא ביטלה את החוק הזה, ועורכי-הדין המציאו שיטות לעקוף, סיפר עורך-הדין ירדני בני הוג: "לפי סטטיסטיקה ערך עורך-הדין יוסף בנע מנשה, נישאו עד 1970 כ-760 זוגות בני-נישואין אזרחיים בקפריסין, רובם נישואי תערובת (כלומר, יהודים לבני-זוג שאינם יהודים), ו-214 זוגות נישאו בנישואי-מכיר סיקו, שגם הם נישואין אזרחיים."

מכסיקו

קפריסין וכו'

כ"כ כסיקו? "שאלה טלי ועיניה זרחו, תמיד רציתי לנסוע לשם. איזה יופי! האם אלה נישואין טובים?" ירדני חייך והשיב: "טלי, את נישואי-מכיר סיקו עורכים כאן, בתלאביב, בתוך מישי רדו של עורך-הדין."

"אז מדוע קוראים להם נישואי-מכסיר קו?" שאלה טלי באכזבה. "נישואי-מכסיקו הם סוג מיוחד של נישואין אזרחיים. רוב הארצות דורשות כי בני הזוג יהיו זמנ-מה בארצם לפני שיוכר לו להינשא (בקפריסין זה בסך הכל שבוע ימים). אבל יש כמה ארצות בעולם הנותנות תוקף לנישואין שנעשים על-ידי שליח, בלי שבני הזוג אפילו דרכו על אדמתן. אחת מהן, שהיתה הפופולרית ביותר עד היום, היא מכסיקו. במישרד מסויים של עורך-דין תלאביבי, יכולים הנוקיים לתת את יפוי-הכוח המתאימים, ולשלם סכום

שהוא בערך 4000 דולר, ואחרי זמן-מה יקבלו בדואר תעודת נישואין כשרה למהדרין. מדינת-ישראל מכירה בתעודה זו, וגם נישואין אלה ירשמו בתעודת-הזהות של בני הזוג."

אוף, תפס חיים את מצחו, "קיווייתי למצוא דרך אחת לנישואין ובעת אני מבולבל לגמרי — להתחנן אצל ידידים בארץ בנישואין פרטיים, כדת משה וישראל, או לנסוע לקפריסין, או למנות שליח לנישואי-מכסיקו, מה לעשות?"

"רק כדי להשלים את התמונה," אמר ירדני, "אוסף לך עוד דרך אחת, שבה נהג השופט העליון לשעבר, הדוקטור חיים כהן, איש מסורתי ושופט גדול. כאשר חשקה נפשו לשאת לאשה את הגברת מיכל זמורה, שהיתה גרושה, נסע עימה לארצות-הברית, ושם נישאו בטכס נישורי אין דתי למהדרין על-ידי הרב אייזנר סנדרוב, רב קונסרבטיבי בניו-יורק. שכן בניגוד לבנינים האורתודוכסיים, שהם ה"יחידים בישראל, הרי באמריקה יש גם קהילה קונסרבטיבית, המתירה נישואי כהן וגרושה. הנישואין הללו, שנערכו ב-1966, נמשכים באושר עד היום, ואם שופט על-יון במדינת-ישראל נוקט לעקיפת החוק של המדינה, זה בוודאי מותר גם לכם."

אסורה לבעלה

אסורה לבעלה

ש כל כך הרבה מיקרים של קשיי יחיתון? שאלה טלי בסקרנות. "כן, ועוד איך," אמר ירדני. "בני עדות דתיות שונות אינם יכולים להינשא בישראל, כיוון שאין אצלנו נישואין אזרחיים, ורוב הדתות אינן מכירות בנישואין לבן דת אחרת. ובדת היהודית עצמה יש המון פסולות-יחיתון. כהן וגרושה, כהן וחלוצה, וגם כהן וגורת. אלמנה שלא קיבלה חליצה מאי בעלה ועגונה. שאין ויכחות כי בעלה שנעלם מת, אינו יכולות להינשא לאחר. אשה שמוכחים בבית-הדין ה"

רבני כי בגדה בבעלה עם גבר מסויים בזמן נישואיה, אסורה על-פי ההלכה לבעלה, וחיבת לקבל ממנו גט. אין היא יכולה להינשא גם לבעולה, כלומר, לגבר עימו נאפה, וכמוכן, ממזרים אסורים לבוא ב"קהל ישראל, וגברים שאבר-מינם פגום — פצועי דכה וכדוית שפכה, בלשון התורה — אסורים גם הם בנישואין."

"זה כל מה שעלינו לדעת לפני שנח" לית איך להינשא, או שיש עוד משהו?" שאלה טלי.

"בלי להישמע ציני," אמר ירדני, "יש עוד משהו שהוא חשוב מאוד לפני שאתם מחליטים. וזה — כיצד אפשר להתגרש אחרי הנישואין שבהם נחתם. כיוון שהגני רושין הם יותר קשים מהנישואין."

"בחיים," אמר חיים, "מי חושב על גני רושין כשהוא כל כך מתאמץ למצוא דרך כים להינשא, ומוכן לעשות הכל, ולשלם כל כך הרבה, כדי להשיג את הנישואין המיוחלים."

"קצבי פסקי-הדין מלאים באנשים כאלה," אמר ירדני, "ולכן, רק כדי למלא את חורבתי, ולמרות שאני בטוח כי לא תתגרשו, ממש כמו שאתם בטוחים בכך כרגע, בואו נעבור בקצרה על צרות הגירושין. אם תבחרו בדרך המוכרת על-ידי הדין הדתי, כמו נישואין פרטיים או נישואין קונסרבטיביים, יהיה עליכם להתגרש בבית-דין רבני, כמו כל זוג יהודי אחר בישראל. ויהיו לכם כל נכויות וחובות המזונות והרכוש שמקנים החוק הישראלי והדין הדתי. אולם אם תבחרו בנישואין אזרחיים מכל סוג שהוא, שבית-הדין הדתי אינו

El Ciudadano Brigido Amle Moreno Presidente Municipal Constitucional y Juez del Estado Civil de este Municipio, correspondiente al Distrito Judicial de Paohuca, del Estado de Hidalgo, Estados Unidos Mexicanos. Certifica Que y en el Libro Original número 2 dos de Matrimonio del Registro Civil que es a mi cargo, a fojas 10 y 11 de 1971, se encuentre un acta que dice lo siguiente: Al margen, - Partida número 97 noventa y cinco

תעודה של נישואי מכסיקו במשרד, בתלאביב

מכיר בהם כלל, אין לי תשובה בדוקה כיצד תוכלו להתגרש, ומה תהיינה זכויותיכם וחובותיכם בעת הגירושין. איך זה יכול להיות? אתה מתכוון ש-ייתכן ולא נוכל להתגרש כלל?" שאל חיים בליגלוג.

"אלי," אמר עורך-הדין, "מיקרים כאלה נידונים כל אחד לעצמו, לפי נסיבותיו. וכיוון שרק בית-הדין-הדתי בישראל מוסר מן לערוך גירושין בין יהודים בישראל, וט"ם המציאו גרושי-מכסיקו, ידון בית-הדין הרבני ויחליט אם בני-הזוג אמנם נישואים. אם מדובר, למשל, ביהודי שנשא לאשה יהודיה בטכס נישואין אזרחי, הרי בית-דין רבני ימצא כי לא היה כאן טכס נישואין כלל. אולם הוא ינסה להסיק מתוך כל מסכת חיהים המשותפים, אם נוצרו כאן מעין-קידושין."

"כלל עתיק יומין אומר, כי אין אדם עושה בעילתו בעילת זנות, כלומר, יהודי החי עם יהודיה מתכוון לעשותה אשתו, ולא פילגשו. ולכן ברוב המקרים יחליט בית-הדין הרבני שאם כי לטכסי הנישור אין האזרחיים למיניהם אין כל משמעות, הרי החזיים המשותפים מחייבים שבני הזוג יסדרו בגט מחומרא. אמנם יש עדיין הרבה נקודות שטרם נפתרו בחוק ובפסקי-קה, אך מה שברור הוא, כי אשה הנישאת באחת משיטות הנישואין הללו, מטב שתבטיח עצמה, ותערוך יחד עם הנישור אין גם הסכם רכוש. כלומר: חוזה בין הבעל והאשה, המפרט בדיוק את זכויותיו של כל אחד מהם לנכסים, בין לנכסים שלפני הנישואין, ובין לאלה שנוכחו תוך תקופת הנישואין. בחוזה כזה אפשר גם להבטיח מזונות לאשה, להחזיר-כוחות רכושיות אחרות, ככל שיעלה על דעת ה"צדדים."

טלי וחיים התרוממו מכיסאותיהם. הם היו בדרכם לדלת כאשר הוסיף עורך-הדין ירדני: "יש עוד דרך אחת." שני בני הזוג הביטו בו בעיניים בוהות ואמרו: "די, לנו זה מספיק!"

אילנה אלון